

## ONS Bernheze

### Technische vragen ter voorbereiding

Bestuursprogramma 2026-2030 | Commissie Maatschappij en Bestuur 10 september 2026

Aan: college van burgemeester en wethouders van Bernheze

Via: griffie

Onderwerp: technische vragen bij opiniërende bespreking Bestuursprogramma 2026-2030

Doel: feitelijke verduidelijking van definities, uitgangspunten, financiële gevolgen, capaciteit, planning en meetbaarheid. De vragen zijn zo geformuleerd dat zij de politieke afweging in de commissie niet vooruitlopen.

Antwoord: Bij nagenoeg alle vragen geldt dat het nu voorliggende document een **concept-bestuursprogramma op hoofdlijnen** betreft. Het programma geeft richting aan de bestuurlijke ambities voor 2026-2030. Het bestuursprogramma heeft primair als doel om de bestuurlijke koers, ambities en prioriteiten voor de komende bestuursperiode vast te leggen. Het is nadrukkelijk niet bedoeld als uitwerking van afzonderlijke beleidsplannen of uitvoeringsprogramma's. De verdere inhoudelijke concretisering vindt plaats in onderliggende beleidsstukken, uitvoeringsplannen, programma's en projecten die in de komende jaren aan het college en uw raad worden voorgelegd.

Daarnaast moet voor een belangrijk deel van de opgenomen ambities nog een nadere toets plaatsvinden op uitvoerbaarheid, capaciteit, planning en financiën. De resultaten daarvan worden betrokken bij de verdere uitwerking van het definitieve bestuursprogramma. Hierbij wordt ook inzichtelijk gemaakt welke ambities binnen bestaande middelen kunnen worden gerealiseerd en waar aanvullende middelen, capaciteit of prioritering noodzakelijk zijn. Voor zover hiervoor aanvullende budgetten of formatie nodig zijn, wordt dit via een begrotingswijziging en/of de reguliere planning- en controlcyclus aan uw raad voorgelegd, zodat uw raad hierover haar kaderstellende en budgetrechtelijke rol kan vervullen.

Tegen deze achtergrond moet de beantwoording van onderstaande vragen worden gelezen. Waar mogelijk wordt antwoord gegeven op basis van de huidige tekst van het concept-bestuursprogramma. Voor onderdelen die nog nadere uitwerking vragen, is aangegeven dat deze in een later stadium nader worden geconcretiseerd.

1. **Algemeen en uitvoeringstoets:** In de notitie staat dat na de opiniërende bespreking nog een uitvoeringstoets op financiën en capaciteit plaatsvindt. Wanneer ontvangt de raad de uitkomsten van deze uitvoeringstoets en worden deze vóór de besluitvorming over het definitieve bestuursprogramma in november integraal beschikbaar gesteld?

Antwoord: Het bestuursprogramma betreft momenteel een conceptdocument. De uitvoeringstoets op financiën, capaciteit, planning en uitvoerbaarheid wordt momenteel uitgevoerd. Het uitgangspunt is dat de resultaten hiervan betrokken worden bij de verdere uitwerking van het definitieve bestuursprogramma en waar mogelijk verwerkt worden in het definitieve bestuursprogramma dat aan uw raad wordt aangeboden voor besluitvorming in november.

2. **Algemeen en uitvoeringstoets:** Welke objectieve criteria worden gebruikt om per ambitie te bepalen of het niveau 'behouden', 'verminderen' of 'verhogen' uitvoerbaar is? Is er per ambitie een huidige nul- of referentiesituatie vastgesteld?

3. **Algemeen en uitvoeringstoets:** Kan per ambitie worden aangegeven of deze binnen bestaand beleid en bestaande budgetten kan worden uitgevoerd, of dat aanvullende middelen en/of formatie nodig zijn?

Antwoord: Het concept-bestuursprogramma bevat de inhoudelijke ambities en beleidsrichting. De beoordeling van uitvoerbaarheid vindt plaats in de uitvoeringstoets. Daarbij worden onder meer financiële gevolgen, personele capaciteit, wettelijke verplichtingen, maatschappelijke effecten, risico's en uitvoeringsmogelijkheden betrokken. Voor een deel van de ambities zullen nulmetingen en indicatoren nog moeten worden ontwikkeld in de verdere beleidsuitwerking.

4. **Prioritering:** Hoe verwerkt het college de door fracties ingevulde matrices in de uiteindelijke prioritering? Wordt inzichtelijk gemaakt welke ambities vanwege financiële of personele beperkingen lager worden geprioriteerd?

Antwoord: De inbreng van uw raad vormt een belangrijke bouwsteen voor het definitieve bestuursprogramma. De uitkomsten van de prioritering worden afgezet tegen de resultaten van de uitvoeringstoets. In het definitieve bestuursprogramma wordt inzichtelijk gemaakt welke ambities vanwege financiële, juridische of personele beperkingen niet of slechts gedeeltelijk uitvoerbaar blijken.

5. **Ontmoetingsplekken en voorzieningen:** Welke criteria hanteert het college om te bepalen of een ontmoetingsplek 'toekomstbestendig' is? Worden daarbij gebruik, bereik, maatschappelijke functie, exploitatie, onderhoud en omvang van de kern meegewogen?

Antwoord: Het bestuursprogramma benoemt dat ontmoetingsplekken aantrekkelijk, passend, goed gebruikt, betaalbaar en duurzaam moeten zijn. Bij de verdere uitwerking kunnen factoren als gebruiksintensiteit, maatschappelijke functie, bereikbaarheid, exploitatiebaarheid, onderhoudsbehoefte, multifunctioneel gebruik en de behoefte binnen het betreffende dorp worden betrokken. De exacte beoordelingscriteria moeten nog worden vastgesteld.

6. **Ontmoetingsplekken en voorzieningen:** Hoe wordt de ambitie voor toekomstbestendige ontmoetingsplekken concreet verbonden met lopende accommodatie- en vastgoedtrajecten, waaronder project De Misse 2-4-6 in Heesch?

Antwoord: Het bestuursprogramma geeft aan dat bij toekomstige ontwikkelingen wordt aangesloten bij lopende plannen voor maatschappelijke voorzieningen en accommodaties. Het project De Misse 2-4-6 maakt onderdeel uit van deze verdere uitwerking, waarbij aandacht is voor de wijze waarop maatschappelijke functies en ontmoetingsmogelijkheden eigentijds en toekomstbestendig worden georganiseerd.

7. **Maatschappelijk vastgoed:** Is er een actueel totaaloverzicht van gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed met per accommodatie de bezetting, onderhoudsopgave, verduurzamingsopgave, exploitatielasten en maatschappelijke functies? Zo ja, wanneer kan dit overzicht met de raad worden gedeeld?

Antwoord: Op dit moment is geen integraal en actueel overzicht beschikbaar waarin per gemeentelijke of maatschappelijke accommodatie informatie is opgenomen over de bezetting, onderhoudsopgave, verduurzamingsopgave, exploitatielasten en maatschappelijke functie. Het opstellen van een dergelijk overzicht maakt geen onderdeel uit van het bestuursprogramma. De gemeenteraad wordt op een later moment middels een NTI geïnformeerd over de stand van zaken ten aanzien van het gemeentelijk vastgoed en de ontwikkelingen binnen dit dossier.

8. **Woningbouw:** Het concept noemt 900 tot 1.200 toe te voegen woningen tot 2030. Op welke actuele woningbehoefte per kern en per doelgroep is deze bandbreedte gebaseerd?

Antwoord: De ambitie is gebaseerd op de actuele woningbouwopgave zoals opgenomen in bestaand woonbeleid, de Regionale Woondeal en het Omgevingsprogramma Volkshuisvesting. Daarbij willen we hetzelfde bouwtempo vasthouden als de afgelopen jaren, waarbij rekening moet worden gehouden met externe factoren zoals netcongestie en bezwaarprocedures.

9. **Woningbouw:** Kan het college de beoogde woningbouwproductie uitsplitsen per kern en, voor zover beschikbaar, naar starters, senioren, gezinnen, sociale huur en betaalbare koop?

Antwoord: Het concept-bestuursprogramma bevat geen uitsplitsing per dorp of doelgroep. Nadere uitsplitsing van het woningbouwprogramma vindt plaats in het Omgevingsprogramma Volkshuisvesting.

10. **Woningbouw:** Welke definitie en prijsgrenzen worden in dit bestuursprogramma gehanteerd voor 'betaalbare woningen'?

Antwoord: In het bestuursprogramma is geen afzonderlijke definitie of prijsgrens voor betaalbare woningen opgenomen. Hiervoor worden de op dat moment geldende landelijke en provinciale definities en de uitgangspunten uit het gemeentelijke woonbeleid gehanteerd. Actualisering van prijsgrenzen vindt jaarlijks plaats in het Omgevingsprogramma Volkshuisvesting.

11. **Participatie:** Welke concrete minimale eisen gaat het college hanteren voor vroegtijdige participatie, met name voor het vooraf aangeven van beïnvloedingsruimte en het achteraf terugkoppelen wat met de inbreng is gedaan?

Antwoord: Het bestuursprogramma stelt dat inwoners vroegtijdig worden betrokken, dat vooraf duidelijk wordt gemaakt welke invloed zij kunnen uitoefenen en dat achteraf wordt teruggekoppeld wat met de opgehaalde inbreng is gedaan. De verdere concretisering vindt plaats binnen het participatiebeleid en de uitvoering daarvan.

12. **Dienstverlening:** Welke meetbare normen gelden of worden voorgesteld voor bereikbaarheid, reactietermijnen, afhandeling van vragen en persoonlijk contact met inwoners en ondernemers?

Antwoord: Het bestuursprogramma spreekt over goede bereikbaarheid, heldere communicatie en snelle beantwoording van vragen. Over onze dienstverlening doen we vijf kernbeloften: we zijn er voor iedereen, we zijn helder en duidelijk, we zijn transparant, we zijn betrouwbaar en we maken onze dienstverlening zo makkelijk mogelijk. Bij de gemeente Bernheze zijn we via één centraal telefoonnummer bereikbaar. Dit nummer wordt gedurende openingstijden beantwoord door het KlantContactCentrum (KCC). Zij handelen 80% van de vragen af, en wanneer nodig verbinden zij door binnen de organisatie. De servicenorm die we hanteren is dat een terugbelverzoek of e-mail die vraagt om reactie binnen drie werkdagen een reactie krijgt. Dit kan ook een procesantwoord zijn. Bij de gemeente Bernheze streven we naar digitaal waar mogelijk én warm contact. Passende bij de situatie wordt de wijze van communicatie gekozen.

13. **Financiën:** Het concept vermeldt dat verhoging van lokale lasten nodig kan zijn. Zijn hiervoor al scenario's, bandbreedtes of financiële uitgangspunten doorgerekend? Zo ja, welke en wanneer ontvangt de raad deze?

Antwoord: Er zijn in het conceptprogramma geen concrete scenario's, percentages of bandbreedtes opgenomen. Aan uw raad wordt jaarlijks in november een begroting ter besluitvorming voorgelegd, met een

doorkijk van vier jaar op basis van de begrotingsvoorstellen en de actualisatie van de inkomsten uit het gemeentefonds. Uw raad kan dan ook jaarlijks besluit over de aanpassing van de lokale belastingvoorstellen.

**14. Financiën:** Hoe wordt bij investeringsbesluiten de maatschappelijke meerwaarde naast de financiële kosten beoordeeld? Is hiervoor een vaste beoordelingsmethodiek of afwegingskader voorzien?

Antwoord: Jaarlijks vindt bij het opstellen van de kadernota en de begroting een integrale afweging plaats van alle beleidsvoornemens binnen de beschikbare middelen en de verwachte maatschappelijke meerwaarde.

**15. Sociaal domein:** Welke indicatoren gebruikt het college om vast te stellen dat sterke lokale netwerken daadwerkelijk bijdragen aan het voorkomen of verminderen van zwaardere zorg?

Antwoord: Het bestuursprogramma beschrijft dat sterke lokale netwerken moeten bijdragen aan vroegsignalering en het voorkomen van zwaardere zorg. Meetbare indicatoren zijn nu niet benoemd. De verdere inhoudelijke concretisering vindt plaats in onderliggende beleidsstukken, uitvoeringsplannen, programma's en projecten die in de komende jaren aan het college en uw raad worden voorgelegd.

**16. Vrijwilligers en verenigingen:** Welke concrete vormen van regeldruk wil het college verminderen en is bekend welke gemeentelijke procedures door vrijwilligersorganisaties als het meest belastend worden ervaren?

Antwoord: Het bestuursprogramma noemt als ambitie het verminderen van regeldruk voor vrijwilligersorganisaties en het onderzoeken van ondersteuning aan verenigingen. Welke procedures als meest belastend worden ervaren moet nog nader worden geïnventariseerd bij verenigingen en vrijwilligersorganisaties. Mogelijke aandachtspunten zijn subsidieverantwoording, vergunningprocedures en administratieve verplichtingen.

**17. Erfgoed en cultuur:** Wat betekent de ambitie dat cultuurhistorisch erfgoed 'beter beschermd, beleefbaar gemaakt en benut' wordt concreet in termen van acties, planning, capaciteit en budget?

Antwoord: Het concept-bestuursprogramma bevat inhoudelijke ambities en beleidsrichting. In dit document is geen verdere concretisering aangebracht. De verdere inhoudelijke concretisering vindt plaats in onderliggende beleidsstukken, uitvoeringsplannen, programma's en projecten die in de komende jaren aan het college en uw raad worden voorgelegd.

**18. Verkeer en mobiliteit:** Welke nulmetingen en meetbare doelen worden gebruikt voor veiliger fietsverbindingen, zichtbaarheid van handhaving en vermindering van ongewenst vrachtverkeer door woonkernen?

Antwoord: Het concept bevat diverse inhoudelijke ambities rond verkeersveiligheid, fietsverbindingen, verkeersknelpunten en vrachtverkeer, maar bevat geen uitgewerkte nulmetingen of streefwaarden. De monitoring hiervan is onderdeel van de verdere uitwerking van mobiliteitsbeleid en uitvoeringsprogramma's.

**19. Duurzaamheid:** Welke financiële en ruimtelijke aannames liggen onder de extra aandacht voor zon-op-dak, groen gas, lokale energieopslag en energiehubs, en hoe wordt de invloed van netcongestie op de uitvoerbaarheid meegewogen?

Antwoord: Het bestuursprogramma onderkent expliciet dat netcongestie een belangrijk knelpunt is voor woningbouw, bedrijven en verduurzaming. Daarom wordt ingezet op energieopslag, energiehubs, en energiebesparing. Financiële, ruimtelijke en uitvoeringsconsequenties moeten nog nader worden uitgewerkt en vinden een plek in onder meer het Warmteprogramma.

20. **Monitoring:** Wordt bij het definitieve bestuursprogramma per ambitie vastgelegd: een nulmeting, concrete indicator(en), streefwaarde, planning, verantwoordelijke portefeuille en rapportagemoment aan de raad?

Antwoord: Bij het definitieve bestuursprogramma worden concrete acties en data benoemd. Op hoofdlijnen wordt ook de financiële haalbaarheid benoemd. Verdere uitwerking volgt in separate beleidsuitwerkingen.

### **Toelichting voor de griffie**

Deze vragen zijn technisch bedoeld: zij vragen om feitelijke onderbouwing en verduidelijking van de stukken. Politieke keuzes over het gewenste ambitieniveau worden afzonderlijk via de fractiematrix en de opiniërende bespreking ingebracht.

Namens de fractie ONS Bernheze

Hans Bongers, raadslid